

Advies verduurzaming monumenten

Vanuit het klimaatakkoord moet de CO₂-uitstoot van monumenten in 2040 met circa 60% worden verlaagd. Gelukkig gaan verduurzaming en behoud van monumentale waarde vaak heel goed samen. Monumenten met een hoog energieverbruik en weinig comfort zijn sowieso niet toekomstbestendig, want dan is leegstand en verval op termijn een logisch gevolg. Niet zelden is het hogere energieverbruik ook te wijten aan ingrepen in het verleden, zoals het verwijderen van tocht- en trapportalen.

Herstel van de oorspronkelijke situatie levert dan op beide fronten winst op. Verduurzaming kan dus zeker bijdragen aan het succesvol in stand houden van ons erfgoed, mits de juiste afwegingen worden gemaakt en de uitvoering gebeurt volgens de restauratierichtlijnen.

Een duurzaam resultaat

- Laat eerst een waardestelling uitvoeren om na te gaan welke maatregelen de monumentale waarden niet aantasten.
- Let goed op de vochthuishouding met het oog op een gezond binnenklimaat.
- Bepaal de prioriteit van de maatregelen aan de hand van de Trias Energetica.

Hoe betrouwbaar verduurzamingsadvies te garanderen?

Verduurzaming van monumenten vergt een andere aanpak dan van moderne gebouwen en vereist monumentspecifieke kennis en ervaring. Schakel daarom in het voortraject een erkende monumentenadviseur in en laat het werk uitvoeren door een erkende restauratieaannemer. Een overzicht van erkende bedrijven vindt u op de website van ERM. Is uw adviseur of aannemer niet erkend, vraag dan om aantoonbare kennis van de URL 2001 en de relevante URL-en van de 4000-serie. Deze richtlijnen bevatten veel informatie en een compleet overzicht van alle eisen waaraan het verduurzamen van een monument moet voldoen.

De URL is te downloaden van de ERM-website:

stichtingERM.nl

Wat is belangrijk bij advies over verduurzaming?

1. De juiste balans

Voorafgaand aan verduurzaming wordt eerst een monumentale waardestelling uitgevoerd via bouwhistorisch onderzoek door een gekwalificeerde bouwhistoricus. Dit vormt tezamen met de toekomstige gebruikseisen de basis voor de verduurzaming van het monument. Vervolgens wordt onderzocht welke maatregelen voldoen aan de verduurzamingsdoelen en in balans zijn met behoud of herstel van de monumentale waarden. Waar mogelijk worden omkeerbare maatregelen toegepast en worden 'natuurlijke momenten' benut, zoals onderhouds-, herbestemmings- en restauratieplannen.

2. Een goede vochthuishouding

Monumenten hebben van nature een goede ventilatie via kierende ramen, deuren, gevels en daken. Hierdoor ontstaat een gezond binnenklimaat en een goede vochthuishouding. Door isolatie en kierdichting wordt er minder vochtige en vervuilde binnenlucht afgevoerd. Dit leidt tot vochtproblemen als er geen aandacht wordt besteed aan ventilatie. Het monument kan hierdoor ernstige schade oplopen en voor de bewoners is het ongezond. Daarom zijn extra ventilatievoorzieningen nodig - zonder de monumentale waarden aan te tasten - en is een kritische blik op mogelijke condensatierisico's in de gebouwconstructie essentieel.

3. Effectieve maatregelen volgens Trias Energetica

Bij verduurzaming volgens de Trias Energetica wordt allereerst de energievraag beperkt door gedrag, quick-wins, isolatie en bouwkundige aanpassingen. Vervolgens worden duurzame opwekkingsopties bekeken en ten slotte het efficiënt benutten van fossiele brandstoffen. Maatregelen worden beoordeeld op hun impact op de monumentale waarden, comfortverbetering, energiebesparing, kosten, terugverdientijd en hun samenhang met andere maatregelen. Om praktische redenen kan vanwege de optimale benutting van natuurlijke momenten de uitvoeringsvolgorde afwijken van de Trias Energetica.

